1831. No. 99.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 13 DECEMBER.

MOBIELE SCHUTTERIJEN.

De Gouverneur van Vriesland, brengt door deze ter kennis van de daarbij belang hebbenden, dat Z. K. H. de Veldmaarschalk, Opperbevelhebber van het leger, uit hoofde van den verren afstand van hunne Provincie, van de plaats, alwaar hun bataillon gekantonneerd is, aan de SCHUTTERS onder anderen van deze Provincie, die onlangs voor *veertien* dagen naar hunne haardsteden met verlof zijn gegaan, wel heeft gelieven toe te staan, eene verlenging van dat verlof voor *acht dagen*, en hen alzoo een verlof voor *drie weken*, in plaats van voor veertien dagen, te vergunnen, wordende zij aangemaand, zich dadelijk, zonder eenige vertraging met hunne verlofpassen te vervoegen ter Secretarie van de Stad of Grietenij, in welke zij zich met verlof ophouden, ten einde daarop van de verlenging van hun verlof, door het Plaatselijk Bestuur, ingevolge deswege ontvangene instructien, de noodige aanteekening kan worden gedaan, hierdoor hunne langere afwezigheid van het korps dan 14 dagen, naar behooren gewettigd worde en zij in geene ongelegenheden geraken.

Leeuwarden, den 10 December 1831. *De Gouverneur*, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden:

Gezien het besluit van den Heer Gouverneur dezer Provincie van den 9 November 1831, no. $\frac{142}{10468}$.

Brengen bij deze ter kennis van het algemeen, dat de verklaringen van aangifte in het Patentregt, uitgezonderd die voor eigenaars, schippers en beheerders van binnenschepen, schuiten en vaartuigen, door den Heer Ontvanger der Directe Belastingen voor het jaar 1832, aan de huizen zullen worden uitgegeven op den 2 Januarij eerstkomende, en dat derzelver weder inzameling uiterlijk op den 10 van dezelfde maand zal geschieden.

De aangiften ter bekoming van Patent door eigenaars, schippers en beheerders van binnenschepen, schuiten en vaartuigen, voor zoo verre dezelven hun beroep niet eerder beginnen aan te vangen, zullen moeten geschieden ter Stads Secretarij na den 2 en vóór den 15 Januarij 1832.

Een ieder wordt aangemaand om zijne verklaring naar vereisch in te vullen en de Patentpligtigen, welke bij het aanbieden of bezorgen der verklaringen hiervoren omschreven, of ook bij het terug halen van dezelve, mogten zijn voorbijgegaan, zullen zich daarop niet mogen beroepen, maar gehouden zijn om zorg te dragen, dat de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen door hen in persoon of door hunne gemagtigden worden ingediend ten Kantore van den Heer Ontvanger der Directe Belastingen, alwaar de gedrukte verklaringen te bekomen zijn.

Eindelijk wordt aan alle Kramers, vreemde Schaarslijpers, Ketelboeters, ondernemers van vertooningen en vermakelijkheden, mitsgaders aan alle Schippers, voorkomende in de tabellen 7, 8, 15 en 16, alsmede aan de Slijters van Loterijbriefjes herinnerd, dat zij hun beroep niet mogen uitoefenen, zonder van hunne *Acten van Patent* voorzien te zijn, weshalven zij gehouden zijn, om voor het aanvangen van hun bedrijf gezegde Patenten ter Stads Secretarij af te halen, tegen vertooning der kwitantie wegens voldoening der verschuldigde belasting.

En op dat zulks kome ter kennis van een ieder dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 10 December 1831. *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, THIJS FEENSTRA. *Ter ordonnantie van dezelven*, L. IJPEIJ.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 23 *November*. In Polosk, op de grenzen van Lithauen, leeft een grijsaard, *Demetrius Crabowski* genaamd, die 168 jaren oud is. Deze Russische saturnus is schaapherder met zijne twee zonen, waarvan de oudste *Paul* 101 jaren, en de jongste *Anatolis* 97 jaren oud is. Als de oudste Russische familie genieten zij in die streken de grootste achting.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 6 *December*. Voornamelijk door toedoen van den Hertog van Reichmond is er, zegt men, order gesteld dat ten gerieve der kooplieden, zoowel naar Hamburg als Holland, gedurende den winter, de brievenmalen per stoomboot geëxpedieerd zullen worden.

In de laatste dagen hebben de gevolmagtigden der vijf Hoven weder zamenkomsten aan het bureau van Buitenlandsche Zaken gehad, alwaar ook de ministers raadsvergaderingen hebben gehouden.

Het committé der effectenbeurs heeft besloten, om de obligatien der voor donna *Maria* aangegane leening van 2,000,000 P. St. (nominaal) aan de beurs toe te laten.

Van eenen opstand op Madera, ten voordeele van donna *Maria*, melden de Couranten van dat eiland niets.

Te Portsmouth zijn twee zeelieden ongesteld geworden op eene wijze, welke men stellig als de teekenen der cholera beschouwt; spoedige hulp heeft hen echter gered.

FRANKRIJK.

PARIJS *den* 5 *December*. Gisteren ten drie ure is hier eene telegrafische depêche aangekomen, welke berigt, dat Zijne Koninklijke Hoogheid de hertog *van Orleans* en de minister van oorlog den 3den Lyon binnengetrokken zijn, onder het gejuich der gansche bevolking. Bij het afgaan der depêche begaf zich de Prins naar de plaats Bellecour, om eene revue over de troepen te houden.

Vervolgens heeft de Maarschalk bij een besluit kennis gegeven van de Koninklijke ordonnantien, waarbij de nationale garde van Lyon en hare voorsteden ontbonden en de Prefect met de uitvoering daarvan belast wordt.

De ontwapening moet geregeld en rustig voortgaan.

De *Moniteur* verzekert, dat de ingezetenen van Lyon zich zoo spoedig aan het wettig gezag hebben onderworpen, dat den 1 dezer de posten der stad reeds weder door de nationale garde in uniform bezet zijn geworden, en dat de voorhoede der troepen, uit een bataillon van het 24ste regiment bestaande, in Vaise met vreugdegejuich ontvangen is. Verscheiden werklieden bragten hunne wapenen aan de officieren.

De Prins moest met de troepen den 2den zijnen intogt gedaan hebben, maar de menigte sneeuw, welke de wegen bedekte, had eenige vertraging in den marsch der korpsen veroorzaakt; ook was het moeijelijk zoo spoedig genoegzame huisvesting voor twintig duizend man infanterie en zes duizend ruiters in gereedheid te brengen. En om die reden is de intogt een dag uitgesteld geworden.

Een ministerieel blad zwaait grooten lof toe aan den maarschalk *Soult* en aan den hertog van *Orléans*, als zijnde door hunne voorzigtigheid en standvastigheid de tweede hoofdstad des Rijks onder het gebied der wetten teruggekeerd.

Men wil, dat het ministerie besloten zou hebben om een geregtelijk onderzoek te bevelen tegen eenige der belhamels van het oproer te Lyon, die men weet dat voortvlugtig zijn, en voorts den weg van zachtheid zou inslaan.

Men verneemt, dat de kolonel *Magnan* van het 49ste regiment gearresteerd en naar de gevangenis van Montbrison gebragt is.

De *Courrier Français* redeneert over het onderstelde oogmerk der regering, om de hoofdschuldigen te laten ontsnappen, hen vervolgens bij contumatie te veroordeelen en aan het overige der bevolking amnestie te verleenen. Dit blad oordeelt zulk een gedrag beter dan strengheid, maar minder goed dan eene volledige amnestie, omdat de handelwijs niet openhartig genoeg zou zijn en eene geheime straflust verraden, welke men niet durft voldoen. De toestand, waarin het werkvolk zich zelf en de stad gebragt heeft, zoodat het, schoon overwinnaar gebleven, onderwerping en herstel der orde verlangen moet, acht de *Courrier* de beste les.

De hertog *van Orléans* wordt tegen den 9den in Parijs terug gewacht.

Te Aix heeft den 25sten der vorige maand eene oproerige beweging plaats gehad, op het hooren van de gebeurtenissen van Lyon. Een hoop onruststokers heeft den directeur van het postkantoor gedwongen de brievenzak van Lyon te openen en de tijdingen uit die stad doen voorlezen. Daarop moeten zij de zoogenaamde Carlisten bedreigd en het borstbeeld van *Lodewijk Filips* van den vrijheidsboom aan stukken geslagen hebben.

Te Toulon blijft gisting onder het werkvolk heerschen en men schijnt er beducht te zijn, dat tegen den dag, waarop van hun loon het bedrag der personele en meubelaire belasting ingehouden moet worden, oproerigheden zullen uitbarsten, daar het volk en voornamelijk die aan de haven werken verklaard hebben, deze korting, welke het vorig gouvernement nooit van hen gevorderd heeft, niet te zullen dulden.

De weduwe van den maarschalk *Ney* en hare vier zonen hebben aan den minister van justitie een smeekschrift gezonden, ten einde het vonnis van het Hof der Pairs, waarbij wijlen de maarschalk ter dood veroordeeld is, te doen vernietigen. Er schijnt nog geen besluit op dit verzoek genomen te zijn.

In Frankrijk zijn 294,975 jonge lieden in de loting van 1830 gevallen. Van dezen konden slechts 12,801 lezen, en 121,079 lezen en schrijven. (Meer dan de helft konden dus noch lezen noch schrijven, en dat in het land van verlichting en beschaving! zoo men zegt!) In eene menigte dorpen in Frankrijk vindt men zelfs geene scholen. De zoogenaamde beschaafde Franschen schimpen dikwijls op de onverlichte Oostenrijkers, doch in Oostenrijk schijnt men nopens het onderwijs de Franschen vooruit te zijn, of ten minste meer werk van het lager onderwijs te maken, blijkens het volgende berigt:

„ Men bedient zich thans in Oostenrijk om het onderwijs onder de geringe klasse te bevorderen van het volgende middel met het beste gevolg. In elk dorp is eene school, waarvan de onderwijzer door het gouvernement betaald wordt. Niemand mag zich in het huwelijk begeven, of moet kunnen lezen, schrijven en rekenen; geen werkbaas mag, onder straffe van boete, een werkman aannemen, zoo deze niet kan lezen en schrijven. — De boekjes, die onder het werkvolk en de landlieden worden verspreid, hebben eene zedelijke strekking, en hebben de beste gevolgen; de misdaden zijn er zeer zeldzaam, en in Weenen ziet men weinig of geene teregtstellingen.

Men zegt dat eenige dagen geleden aan ons gouvernement een Protokol, betreffende Griekenland, is gezonden. Het heeft ten doel, zegt men verder, om het nieuwe provisionele gouvernement te erkennen, dat sedert de vermoording van graaf *Capo d'Istrias* is opgerigt geworden, tot dat de conferentie een bepaald bestuur zal hebben daargesteld. Men gelooft niet dat de kwestie, rakende de grenzen van Griekenland, minstens binnen zes weken zal kunnen worden beslist, aangezien de uitslag der onderhandelingen moet worden afgewacht, waarmede sir *Stradford Canning* bij de Verhevene Porte is belast. Eerst na dat de grenzen van dat land zijn vastgesteld, zal men aan het verkiezen van eenen Koning voor hetzelve kunnen denken.

BELGIE.

ANTWERPEN, *den* 7 *December*. Men is alhier niet weinig ongerust over de beletselen, welke de menigvuldige barricades en afsnijdingen in de straten, ingeval van brand, door gewone oorzaken of ook wel door bombardement ontstaande, aan het rijden der spuiten en de aanwending van andere bluschmiddelen noodwendig in den weg zouden leggen. Ook uit het oogpunt van hare commercieële welvaart worden de uitzigten voor onze stad gedurig donkerder; inzonderheid bedroeft men zich over de onlangs gebeurde ontbinding van het handelshuis *Bisschop Basteijns* en *N. J. de Cock*, welke laatste zich te Rotterdam gevestigd heeft.

NEDERLANDEN.

'*s* GRAVENHAGE, *den* 9 *December*. Naar men verneemt, is bij Koninklijk besluit van 24 November, de 155ste loterij vastgesteld, welke in allen deele overeenkomstig is met de thans trekkende. De collecte zal op den 16 Januarij geopend worden; de trekking der 1ste klasse 13 Februarij; die der laatste 100 nummers 4 Mei.

Bij besluit des Konings van den 6 dezer, is de vice-admiraal *Gobius*, directeur en kommandant der Marine in het hoofd-departement van de Schelde, gemagtigd, om, gedurende den tijd dat hij met het opperbevel te Vlissingen zal zijn belast, deszelfs vlag aan boord van Zijner Majesteits schip *de Zeeuw*, te doen waaijen.

Voorts heeft het Zijne Majesteit behaagd, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 29 November jl., aan den schout-bij-nacht *Ziervogel* het opperbevel aan den Helder op te dragen, terwijl de schout-bij-nacht *van der Straten* met zijne divisie gewapende vaartuigen van de Kil naar de reede van Hellevoetsluis is afgezakt, om in de Goedereede en de monden van de Maas, voorloopig het bevel te voeren.

Naar wij vernemen zijn er gisteren van wege het Ministerie van Buitenlandsche Zaken depêches naar de Hoven van Londen, Petersburg, Weenen en Berlijn gezonden. Men zegt, dat deze depêches een formeel Protest tegen de laatste Protocollen bevatten. De verwerping zoude zich op *drie* punten gronden: 1. de verdeeling der schuld; 2. de vaart op onze Binnenwateren, en 3. de bepalingen omtrent Luxemburg. De Regering schijnt alle hoop op eene of andere gunstige wijziging nog niet opgegeven te hebben.

Van den 10. In de Staats Courant vindt men het volgende:

De van gouvernementswege gecommitteerden tot het onderzoek *in loco* van den Aziatischen braakloop hebben op den 20sten der vorige maand Hamburg verlaten, om hunne reis van daar naar Berlijn voort te zetten. Hunne gezondheid was, gedurende hun geheel verblijf aldaar, ongestoord gebleven.

Na een verblijf van drie weken te dier plaatse en naauwkeurige waarneming der ziekte, vermeenen zij genoegzaam langen tijd in de gelegenheid te zijn geweest, om, in de beide hospitalen, waarvan elk tot opneming van 200 zieken, verdeeld in acht kamers, is ingerigt, de dagelijksche behandeling te volgen van de aldaar, gedurende dien tijd, verpleegde zieken, ten getale van 138, en van hunne bevinding dienaangaande, zoo wel als van de door hen bijgewoonde lijkopeningen, een voorloopig rapport op te maken.

Dit rapport is dan ook door hen aan het departement van binnenlandsche zaken ingezonden terwijl de volgende bijzonderheden, daaruit getrokken, voor het publiek niet onbelangrijk geoordeeld kunnen worden:

Van de opgemelde 138 in de twee hospitalen verpleegde cholera-zieken zijn er 58 hersteld en 48 overleden; 32 waren er op den 18 November nog onder behandeling. Mannen zijn meer dan vrouwen en kinderen tot deze ziekte geneigd, en wel vooral in den middelbaren leeftijd; alle afwijkingen van de regelmatige levenswijze, vooral het misbruik van sterke dranken, slechte voeding, gebrek, het bijeenwonen van vele menschen, vooral in vochtige en lage verblijven, nederdrukkende gemoedsaandoeningen, als opgekropt verdriet, angst, vrees, blootstelling vooral aan vochtige koude, het bovenmatig gebruik van verkoelend en moeijelijk te verteren voedsel en dergelijken, geven bijzondere aanleiding tot het ontstaan dezer ziekte. Zij beslist zich meestal binnen de vier dagen, en duurt tot de volkomene herstelling tot acht dagen, indien zij door geene andere ziekte gevolgd wordt. Geene bijzondere voorbehoedmiddelen werden in de hospitalen aangewend; doch vermeende men het best de ziekte te voorkomen door elke neiging tot loslijvigheid zeer zorgvuldig te behandelen, als gevende, deze verzuimd wordende, de meeste aanleiding tot het ontstaan der ziekte. Met betrekking tot de behandeling werden in beide de hospitalen, bij het aankomen der zieken, warme baden van 30 reaum. aangewend en zij daarin met wollen handschoenen gewreven; na verblijf daarin van een vierde uur werden zij in een verwarmd bed gelegd, daarin met warme doeken afgedroogd en voorts wel warm gehouden. De meer geneeskundige behandeling verschilde naar de tijdperken en individualiteit van den zieke. Geen algemeen en in alle gevallen passend middel werd immer gegeven. De door anderen zoo zeer geroemde dampbaden, het zij van enkel water, of van azijn, zijn aldaar met weinig voordeel aangewend en thans buiten gebruik.

De prosessen-verbaal der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, omtrent de wet op het patentregt, zijn gedrukt en aan de leden rondgedeeld. Daaruit blijkt, dat de meerderheid der afdeelingen wel heeft willen erkennen, dat, om aan de onvermijdelijke behoefte van het oogenblik, in het algemeen belang, te voldoen, op alle klassen van ingezetenen meerdere lasten in het volgend jaar gelegd zullen worden en dat de billijkheid er voor pleit, om ook de nijverheid met de vermeerdering der patenten daarin te doen deelen.

Bedenkelijk komt het evenwel aan onderscheiden leden voor, in de tegenwoordige omstandigheden, bij het kwijnen en stilstaan van zoo vele neringen, vooral op de patenten van minder bedrag, zulk eene groote vermeerdering te vestigen, als de terugroeping der wet van 1819 omtrent dit onderwerp. Sommigen kwam het verkieslijk voor eene matige verhooging op de patenten te vestigen, door vermeerdering der opcenten, volgens de tarieven der wetten van 1823.

Bij eene resolutie van Z. Exc. den minister van financien, van den 16den November, den heeren gouverneurs der provincien toegezonden, wordt te kennen gegeven, dat de bestaande wetsbepaling, waarbij eigenaars van schepen, die, gedurende het geheele afgeloopen jaar, met hun huisgezin, geene andere huisvesting dan aan boord hunner schepen hebben gehad, van het patentregt zijn vrijgesteld, tot eenigen twijfel heeft aanleiding gegeven, en wel: 1°. Of men, om aanspraak op de bewuste vrijstelling te kunnen maken, zijne huisvesting, gedurende het vorige jaar, onafgebroken moet gehad hebben in *hetzelfde vaartuig*, zoodat eene bloote verwisseling daarvan als eene omstandigheid, genoegzaam om gezegde aanspraak te doen vervallen, zoude behooren te worden

aangemerkt; dan wel, of het de bedoeling is, dat, wanneer iemand het geheele afgeloopen jaar woonachtig is geweest aan boord eens vaartuigs, onverschillig welk, zonder eenige huisvesting aan wal te hebben gehad, en overigens de vereischten in zich vereenigt, die de wet vordert, de zoodanige, bij verwisseling van vaartuig, tot het genot der bewuste vrijstelling ook daarvoor behoort te worden toegelaten, met intrekking der afgegevene en uitreiking eener nieuwe acte van vrijstelling.

2°. Of het, onverminderd de overige vereischten, voor de verkrijging der gedachte vrijstelling genoegzaam is, het vorige jaar een vaartuig als knecht of lid van des schippers gezin mede te hebben bevaren?

Op deze beide vragen is geantwoord, wat de eerste betreft, dat, naar des ministers inzien, de daarbij laatst voorgestelde opvatting geheel ligt in de bedoeling der wet, tegen alle misbruik waarvan niet te min krachtdadig behoord te worden gewaakt, en wat de tweede vraag aangaat, dat derzelver ontkennende beantwoording niet twijfelachtig schijnt voor te komen, vermits gedachte uitbreiding geheel tegen de bedoeling der wet zou inloopen.

Het korps jagers, dat onder bevel van den kolonel *Cleerens* zal opgerigt worden, zal in de stad Tiel worden georganiseerd. Daarbij zullen, onder anderen, opgenomen worden al degenen, die, de Belgische dienst verlaten hebbende, tot ons zijn overgekomen, ten welken einde zij zich slechts bij de eerste militaire autoriteit hebben aan te wenden. Het schijnt, dat eene fraaije montering dit korps zal onderscheiden.

Volgens berigten van de Schelde hebben thans alle groote schepen die rivier verlaten en zijn naar de haven van Vlissingen en Terneuze gezeild om aldaar te overwinteren. Voor Antwerpen lagen thans twaalf kanonneerbooten, die daar den winter moeten doorbrengen en zich ingeval van ijsgang, onder het Vlaamsche hoofd en het fort Burgt zullen begeven. Van voor Pijp-Tabak tot aan Lillo lagen ook nog eenige kanonneerbooten die aldaar den ijsgang moeten afwachten, om alsdan aan de doorbraak bij Lillo te overwinteren.

Den 9den moet het hoofdkwartier der Belgische armee weder in Brussel aankomen; dien zelfden dag zal Vorst *Leopold* den kurassiers een standaard aanbieden. — In Fransche zoo wel als in Engelsche berigten wordt de Belgische burgerwacht steeds afgeschilderd, als in eenen zeer onbruikbaren toestand, zoo wel ter zake van insubordinatie, als van desertie.

De zevende divisie Pruissische troepen, onder bevel van den generaal-majoor *Thile*, welke sedert October des jaars 1830 te Aken, Keulen en omstreken gestaan heeft, was, naar berigten uit eerstgenoemde stad, van den 5den, op het punt, dat gedeelte der Rijnprovincien te verlaten.

GORINCHEM *den* 10 *December*. Gisteren avond heeft Zijne K. H. de Prins *van Oranje* de residentie verlaten om naar het hoofdkwartier terug te keeren. Hoogstdezelve is heden nacht met de stoomboot, voorbij deze stad gevaren. Men had zich binnen deze stad nog gevleid, bij Hoogstdeszelfs terugkeer naar het hoofdkwartier, een bezoek van den held te zullen ontvangen, doch schijnt de vervulling, van dezen voor Gorinchemsch ingezetenen zoo geliefden wensch, nog tot een meer gelegener tijdstip verschoven te zijn geworden.

HAARLEM, *den* 9 *December*. Heden is alhier doorgetrokken eene kompagnie Vriesche schutterij, van Hoorn komende, en bestemd naar den Briel.

MENGELWERK.

IETS OVER DE WAARDE DER KOEPOK-INENTING.

Dat de Koepokstof-Inenting in het algemeen eene beveiligende kracht uitoefent tegen de besmetting van Kinderpokken, heeft de ondervinding van ruim het vierde gedeelte eener eeuw ook hier te lande voldoende geleerd.

Wanneer na verrigte vaccinatie aan een gezond mensch, de daardoor verwekte Koepokken hare tijdperken regelmatig doorgeloopen, en alle haar eigene verschijnselen hebben opgeleverd, komen er bij herenting van denzelfden persoon op nieuw *geene ware Koepokken* te voorschijn; — ten minsten, voor zoo verre onze, zeker niet geringe ondervinding in dezen reikt, hebben wij zulks nimmer waargenomen, ofschoon daaromtrent menigvuldige proeven door ons zijn in het werk gesteld.

De puistjes of blaasjes, welke onder zoodanige omstandigheden na hervaccinatie te voorschijn komen, verschillen in gedaante, beloop enz., zoo veel van de ware Koepokken, dat alleen in dit vak onervarene personen, dezelve voor ware Koepokken kunnen verklaren; — want er ontstaan doorgaande reeds zeer vroegtijdig lastige, jeukende, ontstekenaardige puisten, bijna gelijk aan de zoodanigen, welke op de steek van zekere insekten bij enkele personen plegen te volgen; somtijds echter ontwikkelen er zich later met vocht gevulde blaasjes van ongelijke grootte, omgeven door eenen onregelmatig gevormden kring, en wanneer men met dit vocht niet gevaccineerde personen inent, is het gevolg daarvan geene *ware* maar *valsche* Koepokken, zoo als de ondervinding ons heeft geleerd.

Wanneer het echter in enkele gevallen mogte gebeuren, dat, na eene wederinenting, ware Koepokken te voorschijn treden, is het, volgens onze ervaring, ontwijfelbaar, dat de Koepokken op de vroegere enting gevolgd, niet alle vereischte kenteekenen van echtheid hebben opgeleverd.

Het behoort zeker niet onder de zeldzaamheden, dat er gedurende eene Kinderpok Epidemie, bij reeds vroeger gevaccineerde personen, zich pokjes kunnen openbaren, doch deze verschillen in het oogloopend van de ware Kinderpokken (*variolæ veræ*).

Ofschoon in den beginne de koorts, de uitbotting enz., eenige overeenkomst mogen hebben met de verschijnselen, welke de Kinderziekte vooraf gaan en vergezellen; het verder beloop is echter geheel anders: de eigenaardige reuk en de etterkoorts, b. v. ontbreken meestentijds, de pokjes zijn in plaats van met etter, met een wit, melkachtig vocht gevuld en droogen vroeger of later, veeltijds onregelmatig, met geelachtig, lichtbruine, hoornachtige korsten op, zonder die verwoestende likteekens en naziekten, het eigenaardig gevolg der ware Kinderpokken, achter te laten (*). Derzelver beloop is in de laatste tijdperken aanmerkelijk korter: vele pokjes van deze soort vindt men reeds vroegtijdig, binnen zeer weinige dagen en voor de geheele ontwikkeling verdroogd en ineengekrompen, zoodat sommige geneesheeren dezelve voor steen- of waterpokjes (*varicillae*) meenden te moeten houden (†).

Dáár, waar sprake ging, dat vroeger gevaccineerde personen door Kinderpokken waren aangetast, bleek ons steeds bij naauwkeurig onderzoek, dat, of de bewijzen van vroeger bestaan hebbende ware Koepokken ontbraken, of dat de aanwezige uitslag niet tot de ware Kinderpokken behoorde gebragt te worden.

Wij oordeelen dit geschrift niet beter te kunnen eindigen dan met het volgende gedeelte der waarnemingen van den Hoogleeraar G. VROLIK, te Amsterdam, waarmede wij ons volkomen vereenigen, zijnde geplaatst achter de aangehaalde Verhandeling van den Heer GITTERMAN:

„ De Heer VROLIK heeft doorgaans bevestigd gevonden, dat eene herhaalde vaccinatie bij voormaals goed gevaccineerden, geen echte Koepokken ten voorschijn brengt; waaruit hij dit gevolg afleidt, dat bij gemis van vertrouwen op de eerste vaccinatie, men bij het op nieuw vaccineren gevaar loopt van nog in grootere (hoewel ongegronde) verlegenheid te geraken; en dat men derhalve bij nieuw ontstaande Epidemiën (van Kinderpokken) nimmer tot eene nieuwe inenting der vaccine behoort over te gaan, ten zij ingevalle van volstrekte onzekerheid des voormaals wel volbragten afloops." (§)

Leeuwarden, den 8 December 1831.

De Medicinae Doctores &c.
S. FOCKEMA.
J. VAN DER PLAATS.

TWEEDE BRIEF OVER DE KOEPOKINENTING.

AAN MIJNE KONSTGENOOTEN IN FRIESLAND.

Daar sedert eenige maanden de Kinderziekte hier en elders in de Provincie begonnen is zich te openbaren, en *genoegzaam* allen, die voorheen *gevaccineerd* zijn, hoewel aan de sterkste besmetting blootgesteld, er van bevrijd blijven, gebleken thans volkomen het nuttig en beveiligend vermogen van deze gezegende ontdekking tegen gemelde ziekte.

Een ieder dus, die het leven van zich zelf en van de zijnen lief heeft, zal [illegible] haasten ULIEDEN te verzoeken, deze eenvoudige konstbewerking in het werk te [illegible]len, en behalven dezen, zullen er ook mogelijk verschillenden bij ULIEDEN zich [illegible]melden, en begeren dezelve nog eens te herhalen, hetwelk ik ook, voorzigtigheidshalve, niet afkeure, maar aanrade, vooral bij den genen, die reeds voor eenige jaren zijn ingeënt geweest, gelijk ik dit in mijnen vorigen brief zeide.

Dan dikwijls is men niet in staat goede stoffe ter inentinge te bekomen, en bij voortduring te houden; terwijl de Geneeskundige Commissiën ook niet altijd dezelve kunnen verschaffen. — Zulks had ook plaats onder anderen te Utrecht, toen aldaar in December van het vorige jaar de besmetting van Antwerpen was overgebragt, zoodat er een geruime tijd moest verloopen, voor dat men geregeld inentingen, en niet bij allen, die het verlangden, konde doen, waar door intusschen niet weinigen, reeds besmet geraakt, zijn gestorven.

Mijn hooggeachte Vriend, de Hoogleeraar en Directeur bij de Vee-artsenijschool aldaar, de Heer A. NUMAN, herhaalde toen zijne vroegere proeven (die ook anderen en ik, spoedig, na dat de Koepokinenting was bekend geworden, met het beste gevolg reeds genomen hadden aan de uijers,) door eenige Koeijen, met stoffe van gevaccineerde menschen genomen, in te enten, en deze proeven wierden nu ook wederom volkomen bevestigd, zoodat ZIJN HOOG GELEERDE op deze wijze, zestien weken lang, zich zelven en anderen van deze stof konde voorzien, die hen bij uitnemenheid tot het doen der inentingen bij de menschen diende.

Voornoemde belangrijke proeven heeft ZIJN HOOG GEL. naauwkeurig beschreven in zijn onlangs uitgegeven uitmuntend werk onder den titel: *Verhandeling over de Koepokken, zoo als dezelve natuurlijk bij het Rund voorkomen, en, door inenting kunnen worden voortgebragt, en over de beveiligende Mok of Pokmok des Paards. Utrecht* 1831, *in quarto, met gekleurde platen*; en daar dit werk, het welk ik niet genoeg aan ULIEDEN kan aanbevelen, tot nog toe echter niet bij velen van ULIEDEN bekend is, oordeel ik het niet onnut het hoofdzakelijke er uit, voor zoo verre het tot mijn oogmerk kan dienen, ULIEDEN mitsdezen mede te delen.

„ De Koe" (dus schrijft ZIJN HOOG GEL. pag. 37 en vervolgens) „ wordt op de tepels, namelijk op iedere speen, (in Friesland Uijers of Uren genaamd) door *drie* of *vier* „ steekjes ingeënt met stoffe van een gevaccineerd persoon; dan ontstaan er op de „ plaats der inenting, Koepokken, welke zich, eerst door een rood ontstekings-wondje doen kennen, en, met den derden of vierden dag, somwijlen ook iets later, „ meer kennelijk door eene regelmatige gedaante, ontwikkelen, voorts in grootte toenemen, tot dat zij, op den achtsten of negenden dag, derzelver hoogte hebben bereikt, en met heldere stoffe gevuld zijn, waar mede men verders kan inenten. — „ De ingeënte Koepok verkrijgt veeltijds eene uitgebreidheid van 4, 5, ja meerdere „ lijnen in de doorsnede; somtijds echter blijven die kleiner, en hebben de bekende, „ aan haar eigene, ingedrukte gedaante. — Dezelve droogen vervolgens op, en veranderen eerst in een licht-, en daarna in eene meer donker-bruine korst, die met „ den 18den dag of later afvalt. — Bij sommige Koeijen hebben de pokken op de „ tepels (uijers) een' rooden kring, doch is niet altijd even sterk, en op verre na „ niet zoo duidelijk kenbaar en uitgebreid, als bij den mensch. — *Ik heb bij de* „ *Koeijen geen uitslag van Pokken, noch over het geheele ligchaam, noch in den* „ *omtrek der inenting waargenomen, noch eenige teekenen van ongesteldheid bij dezelven kunnen bespeuren, dan misschien eene verhoogde warmte aan de ooren en* „ *horens, en eene geringe verhaasting van den bloeds-omloop, terwijl de eetlust, en* „ *herkaauwing natuurlijk bleven voortduren.*

„ De Pokken kunnen ook op de oppervlakte van den uijer (in Friesland *Jaar* „ geheeten, verkorting van het veronderd woord *Jadder*, hetzelfde als uijer beteekenende,) worden ingeënt, en vatten daarop insgelijks zeer goed, dan blijven daarop „ veel kleiner dan op de tepels (uijers) en hebben dan ook slechts een' zeer kleinen zichtbaren ontstekings-kring.

„ Op de overige deelen van het ligchaam, wanneer deze vooraf kaal geschoren „ worden, kon men mede de inenting verrigten, met dat gevolg, dat er insgelijks „ pokken worden voortgebragt, doch blijven nog bekrompener, dan op den uijer, „ (het jaar) maar houden voor het overige hetzelfde beloop, en zijn op den 8sten „ of 9den dag, met stoffe, hoewel in eene veel mindere hoeveelheid, gevuld.

„ Ik heb gewoonlijk gebruik gemaakt tot mijne inentingen van zoodanige koeijen, „ die op weinige weken na moesten kalven, wanneer de uijer (het jaar) begon te „ zwellen. — Indien men melke-koeijen wil inenten, moet zulks boven de grond der „ tepels (uijers) of op den uijer (het jaar) geschieden, vermits anders de pokken „ door de handen der melkers gedrukt zouden worden, en open geraken, waar door „ niet alleen de stoffe verloren zou gaan, maar ook verzweringen aan de tepels „ (uijers) zoude kunnen ontstaan": (gelijk ik ondervonden hebbe, en waar door dan verders de overige koeijen, die door dezelfde gemolken wierden, ook besmet geraakten.)

„ Ook heb ik de inenting in het werk gesteld aan een jong mannelijk Rund op de „ huid van den balzak. — De inenting vatte op deze plaats zeer goed, en er ontstonden pokken, nagenoeg gelijk aan die, welke op den uijer (het jaar) der koe waren „ voortgebragt. — Deze stof, op de tepels (uijers) van eene koe geënt, bragt zeer fraaije pokken voort, waarvan vervolgens zeer schoone *vaccines* bij een kind werden „ verwekt, welke tot verdere inenting diende. — Even als bij de koe, werden ook „ bij den stier, op eene kaal geschoren plek der huid aan de Dije, geregelde pokken „ door inenting veroorzaakt.

„ *Op deze wijze*" (vervolgt de Hoog Geleerde Schrijver pag. 50, gelijk ik boven zeide) „ *heb ik mij gedurende zestien weken in versche stoffe onderhouden, welke* „ *mij, bij uitnemenheid, tot de inentingen gediend heeft*" enz.

Zie daar, hoe de Heer NUMAN zich van Koepokstoffe eenen geruimen tijd heeft kunnen voorzien; dan met deze wijze zijn nog waarschijnlijk ook andere voordeelen verbonden. — Geenszins namelijk komt het gevoelen van sommigen mij onaannemelijk voor, dat de stof, oorspronkelijk van de Koe afkomstig, door de geduurig herhaalde inenting op den mensch, eene verandering en verzwakking kan ondergaan, en dus minder eindelijk geschikt kan worden, om ware, altijd beveiligende Koepokken voort te brengen; — ook kan men op deze wijze zich verzekerd houden, dat men met de gebruikte stof ook niet tevens *Venerische*, *Scrophuleuse*, *Herpetische* of andere scherpe stoffen van den eenen mensch op den anderen gevaar loopt over te brengen, waarvoor sommigen wel eens bevreesd zijn geweest, indien men hierop niet naauwkeurig acht geeft. — Maar mijn tegenwoordig oogmerk brengt niet mede hier nog breedvoeriger bij te voegen de redenen welke de Heer NUMAN bijbrengt, ten betooge van het nut, om zich van stoffe van ingeënte Runderen te bedienen.

Ik raad ULIEDEN dan en in het bijzonder de aangestelde '*Vaccinateurs* in de Gemeenten, (die volgens art. 26 van het Reglement in deze Provincie, ter bevordering der Koepokinenting van 31 Mei 1831 van Koepokstof zich moeten voorzien houden,) ten sterksten aan, voor zoo verre GIJL. daartoe in de gelegenheid zijt, op het voetspoor van ZIJN HOOG GELEERDE met stoffe van gevaccineerde menschen, alle *acht* of *negen* dagen, twee of meer Runderen inteënten, en dan deze stof tot ULIEDER verdere *vaccinatiën* te gebruiken.

GIJL. kunt, op het gezag van dezen beroemden Man, de landlieden gerust verzekeren, dat zij voor geene de minste ongesteldheid, of kwade gevolgen er van bij hun vee behoeven bevreesd te zijn, althans niet, wanneer op het *Jaar*, de Balzak, of eenig ander gedeelte van het ligchaam de inenting verrigt wordt: en welk landman, ten zij met de meest verregaande vooroordeelen nog bezet, zou ULIEDEN zulks dan weigeren?

Intusschen zou het mij bijzonder aangenaam zijn van ieder van ULIEDEN, die dezen wijzen raad opvolgt, een naauwkeurig berigt deswegens van tijd tot tijd te ontvangen, ook in dat geval, wanneer de proeven mogten mislukken; gelijk ik ook ULIEDEN en de VEEARTSEN zou verzoeken te letten: of ook somtijds ware *natuurlijke Koepokken zonder* inenting bij de Runderen hier of daar zich openbaren, (gelijk in de nabijheid van Sneek in 1806, en ook naderhand wel eens elders, zoo als ik bij geruchte vernomen heb, heeft plaats gehad), alsmede, of alhier wel eens ontdekt wordt de *beveiligende Mok* of *Pokmok* bij de paarden, zoo als door den Heer NUMAN beschreven, en in eene plaat keurig is afgebeeld, en mij zulks dan dadelijk te willen melden.

Leeuwarden, den 8 December 1831.

J. VITRINGA COULON.

Uit hoofde van plaatsgebrek hebben wij het beloofde *Vervolg* van de HISTORIE DER COURANTEN, handelende over *Frankrijk*, in dit Mengelwerk niet kunnen opnemen, zullende hetzelve in de volgende week worden geplaatst.

(*) Zie *Verhandeling over de gewijzigde Kinderpokken door* J. W. GITTERMAN, Medicinae Chirurgiæ et artis Obstetriciæ Doctor te *Emden*, uitgegeven door de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem, gedrukt aldaar bij de Wed. A. Loosjes Pz., MDCCCXXIV, bladz. 75 enz.

(†) *Proeve eener oordeelkundige geschiedenis van de bij gevaccineerden waargenomene Kinderziekte* enz. door Dr. A. F. LÜDERS, vertaald door J. DE BRAUW, Doctor in de Geneeskunde te Woerden. Te Leijden bij C. C. van der Hoek, 1827.

(§) Wij hebben geredelijk en met genoegen ook dit stuk ter plaatsing aangenomen; daar echter welligt uit het verschil van gevoelen bij de Geleerden over het onderwerp der Inenting eene verdere en breede ontwikkeling der meeningen en gronden, zoo voor als tegen, het gevolg kan zijn dezer mededeeling en van den tweeden brief des Heeren VITRINGA COULON, hopen wij, als zijnde het Mengelwerk dezer Courant hiertoe minder geschikt en bestemd, het bij deze stukken te laten berusten.

DE REDACTIE.

TOONEEL-BERIGT.

EXTRA ORDINAIRE VOORSTELLING, ZONDER ABONNEMENT.

Het gezelschap Operisten van Amsterdam, zal, op Woensdag den 14 December 1831, de eer hebben te vertoonen: DAS TIJROLER CONCERT, Zangspel in een bedrijf. Na hetzelve: DER ABMARSCH, gelegenheidsstukje, in een bedrijf. Tusschenbeide zal de Heer *Paul Schwarzenberg*, bijgenaamd *de Russische Vuurkoning*, de eer hebben te geven: *groote Chemische proeven, phijsieke krachten*, bestaande in drie afdeelingen, [illegible] in Ærostetische figuren, Attituden; de eerste bestaat in schilderachtige antieke Voorstellingen van onderscheiden Keizers enz. enz., alsmede in verscheiden bewijzen [illegible] sterkte. De tweede afdeeling, in eene Ærostetische Luchtbol, welke van de eene [illegible]de naar de andere zweven zal. In de derde afdeeling zal de Vuurkoning zijne [illegible]ste kunststukken vertoonen, daar hij als Pluto, zijn hoofd, zijne handen en [illegible] in den sterksten vuurgloed en sterke vlammen houden zal, gesmolten lood, [illegible] graden hitte heeft, in den mond zal houden, tot dat het afgekoeld [illegible]

zal drinken, gesmolten pek, bovenmatig heet, vlammend zal nuttigen; ook zal hij verscheiden Attituden voorstellen, breedvoeriger op de Affiches vermeld. — *De aanvang ten 6 ure precies.*

*** Ondertrouwd:

HARLINGEN, H. T. VAN SLOTEN, *van Harlingen*, en
den 3 December 1831. IDA K. PARMA, *van Workum.*

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving zoo binnen als buiten de Stad.

*** Heden avond verloste van eenen welgeschapen ZOON, A. C. RODENBURG, geliefde Echtgenoot van J. VAN DER WERF.

LEEUWARDEN, den 6 December 1831.

*** Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER, T. B. ZIJLSTRA, geliefde Gade van S. NAUTA BINKSMA.

BAARD, den 7 December 1831.

Strekkende tot communicatie voor Vrienden en Bekenden.

*** Heden verloste voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, BERTHA A. LÖWENSTAMM, geliefde Echtgenoote van D. J. VAN GELDER.

LEEUWARDEN, den 8 December 1831.

*** Heden namiddag ten 4½ ure verloste van eene DOCHTER, E. WIGERSMA, geliefde Echtgenoot van J. F. SCHMIDT.

LEEUWARDEN, den 11 December 1831.

Deze is dienende tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Heden avond ten acht ure overleed, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der R. C. Kerk, mijn waarde Echtgenoot de Heer T. A. MOORS, in den ouderdom van een en vijftig jaren en zes maanden, na eene sukkeling van ruim drie maanden en eene echtvereeniging van slechts vijf jaren en ruim vier maanden, mij nalatende een Kind, en drie Kinders uit zijn vorig huwelijk.

BOLSWARD, Weduwe M. MOORS,
den 5 December 1831. geboren MOMMER,

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aan te merken.

*** Naauwelijks 6 dagen verleden, werden wij in rouw gedompeld door het afsterven van ons Zoontje TJITSE, ruim negen maanden oud, heden morgen ten 7½ ure werden wij wederom gevoelig getroffen door het overlijden van ons Zoontje LIEPPE JANS, ruim 2 jaren oud; eene borstkwaal maakte een einde aan zijn jeugdig leven. Het gemis van deze lievelingen treft ons zwaar; het vertrouwen op Gods alwijze beschikking zal onze smart moeten verzachten. B. L. KUIPERS.

LEEUWARDEN, den 6 December 1831. H. KUIPERS, Geb. OTTEMA.

PS. *Strekke tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten de stad.*

*** Heden overleed mijn waarde Echtgenoot BOUKE EELTJES KOOISTRA, Landbouwer en Koopman, in den ouderdom van ruim 55 jaren. Eene ziekte van slechts 8 dagen deed hem bezwijken. Met 3 Kinderen uit zijn vorig huwelijk, met 5 van de mijne ook uit eene vroegere echtverbindtenis, en met 3 uit onzen thans verbroken echt, moet ik, in den diepsten rouw gedompeld, zijn afsterven betreuren.

ARUM, SJUWKE A. LIJCLAMA à NIJEHOLT,
den 6 December 1831. Weduwe B. E. KOOISTRA.

*** Heden morgen om 4 ure behaagde het den alwijzen God, mijne teedergeliefde Echtgenoot, IMKE GERRITS PONNE, in den nog jeugdigen leeftijd van 32 jaren, van mijne zijde weg te nemen, en zoo wij hopen haar in eene betere wereld te hebben overgebragt, na eene echtvereeniging van 15½ jaren, en na eene verlossing van haar negende kind, op den 21 der vorige maand, welk kindje haar 2 dagen is voorgegaan; 5 onzer huwelijkspanden betreuren met mij hun verlies, maar wat zullen wij zeggen, Gods doen is immers Majesteit en Heerlijkheid.

HEERENVEEN, den 8 December 1831. S. J. OVERDIEP.

*** Na eene lange treurige ongesteldheid werden wij heden morgen verzekerd van den droevigen slag door het overlijden van onzen eenigsten Zoon JACOBUS BRUINSMA, in den nog jeugdigen ouderdom van 23 jaren.

Zwaar valt ons dit verlies daar wij in hem een' braaf oppassenden Zoon hadden, doch willen berusten in den wil des Almagtigen. F. BRUINSMA.

LEEUWARDEN, T. H. BRUINSMA,
den 9 December 1831. Geb. DE GROOT.

Strekkende deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden is de hevige zinkingziekte, door welke mijne onvergetelijke Echtgenoot, JOHANNA MARIA SLOTHOUWER, sedert weinige dagen was aangetast, voor haar in den slaap des doods, voor mij en mijne drie nog jeugdige Kinderen in een onbeschrijfbaar verlies geëindigd. De wijze Vader in den Hemel nam die getrouwe levensgezelin en zorgvuldige Moeder, bijna 29 jaren oud, van ons weg, nadat zij, gedurende 10 jaren, zijn dierbaarst geschenk aan mij, de lust mijnes levens was geweest. Haar sterven was, gelijk haar voorbeeldig leven, geloten en kalm; de vrucht van haar Christelijk geloof. R. RODENBURGH MENTZ, *Predikant.*

UTRECHT, den 9 December 1831.

*** De jongste onzer lievelingen JOHANNA REINDERINA, in wiens bezit wij ons bijkans twee jaren mogten verheugen, werd heden in weinige uren, doch door hevige stuipen, door den dood aan ons minnend ouderhart ontrukt.

LEEUWARDEN, J. J. BUWALDA.
den 11 December 1831. S. S. BAARDA.

Deze dient tot communicatie van Familie, Vrienden en Bekenden, zoo wel binnen als buiten de Stad.

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 9 December 1831:

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge *f* 204 : 00 het Last. — Tarwe 10 : 91 de Mudde.

De Boter *f* 34 : 50 à 35.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 10 DECEMBER 1831.

NEDERLANDEN.				Gebl
Werkel. Schuld...	2½ pct.	40	40¼	40⅛
Uitgestelde dito.........		15/16	1	
Kansbiljetten..........	*f*	15	15½	15¼
Stellen van uitgel. dito. -				
Amort. Sijndicaat	4½ pct.	64¼	64¾	64½
———	3½ „	52	52¼	52⅛
Domein Losrenten.	2½ „			
Handel-Maatsch...	4½ „	74¼	74¾	74½
Schatkistbiljetten..	6 „	91½	92	91⅝
———	100....		92¾	93½
———	50....		96	97
Oorlogs-Lasten....	5 pct.	77½	78	77⅝
Leening 1831.....	6 „	87	87¼	87⅛
Renversalen...........	*f*			
FRANKRIJK.				
Inschr. op 't Grootb.	3 pct.	68¾	69¼	69
Certificaten van dito	3 „			
RUSLAND.				
Bij *Hope & Comp.*	5 „	91	92½	92¼
Negotiatie 1828....	5 „	92½	93¾	93½
Inschr. op 't Grootb.	6 „	58¼	58½	58⅜
Certificaten van dito	6 „			
Cert. dito Hamb. Ad.	5 „	85½	86	
Dito te Londen gen.	5 „	89	89½	
PRUISSEN.				
In Londen genegot.	5 „			
Idem, 2de Ligting	5 „			

SPANJE.				Gebl
Amsterd. Perpetuel	5 pct.	46¼	46¾	46½
Id. te Parijs en Lond.	5 „			
Uitgestelde........	5 „	7½	7¾	7⅝
Renten Perpetuel..	3 „	29¾	30¼	
POLEN.				
Loten................	*f*			
OOSTENRIJK.				
Weener-Bank....	5 pct.			
Dito	4 „			
Certificaten.......	2½ „			
Metalliek.........	5 „	83	83½	83¼
Dito te Lond. gen.	5 „			
Dito.............	2½ „			
Bank-Actien......	3 „			
Aand. *f* 100 bij *Roth.*				
Dito - 250 dito...	4 pct.			
NAPELS.				
Certific. bij *L. & B.*	5 „			
Idem Administratie	5 „	72¾	73½	73¾
Dito te Lond. gen.	5 „			
DENEMARKEN.				
Negot. in Londen	5 „	64½	65¼	64¾
ENGELAND.				
Geconsolideerde...	5 „	83¼	83¾	83½
GRIEKENLAND.				
Te Londen......	5 „			

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD IJLST, noodigen bij deze uit, Sollicitanten naar de door het overlijden van *Antje Jans Bakker*, vacante VROUWEN SCHOOL alhier, om zich met overlegging der vereischte bewijsstukken, van bekwaamheid en goed gedrag, vóór den 16 dezer maand *franco* bij den Heer Burgemeester schriftelijk aan te melden. Het vergelijkend examen is bepaald op Zaturdag den 24 December aanstaande, des morgens ten 10 ure, op het Raadhuis; terwijl de voordeelen, aan dezen post verbonden, bestaan in eene vrije Woning, in welke het Schoolvertrek begrepen is, eene jaarwedde van *f* 75 uit de Stads Kas, Schoolpenningen à 7½ cents per week, van omstreeks 30 à 40 leerlingen, beneden de 6 jaren oud zijnde, en de noodige Brandstof voor de verwarming van het Schoollocaal gedurende de Wintermaanden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. RINGNALDA.

IJlst, *Ter ordonnantie van dezelven,*
den 10 December 1831. A. W. NAUTA, *Secretaris.*

HET DIJKSBESTUUR VAN DE ZEVEN GRIETENIJEN EN STAD SLOTEN, CONTRIBUTIE ZEEDIJKEN, zal, op Donderdag den 15 December 1831, des voormiddags om tien uren, ten huize van *Douwe Wiebes Zeinstra*, Kastelein op het Huis ter Heide, in de grietenij Doniawerstal, publiek besteden: Het leveren van duizend en vijfhonderd lasten WRAK en KEIZEL.

Ter ordonnantie van hetzelve,
J. H. DE CARPENTIER.

Lemmer,
den [illegible] December 1831.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris J. P. J. GREIJDANUS, residerende te Heerenveen, presenteert publiek bij verhooggeld te verkoopen:

Zekere HUIZINGE, voorzien van eene Voor- en Achterkamer, ruim Voorhuis, Gang, Zolder en verdere commoditeiten, met STEDE en GROND, op den Heerenwal, in Nijehaske, gekwoteerd met no. 65, in diervoegen als het door den eigenaar *Ale Hommes Overijk* wordt bewoond, op den 12 Mei e. k., vrij van huur te aanvaarden; ten Oosten de Compagnons geregtigheden; ten Westen de Scheidsloot; ten Zuiden *B. Fenema*, en ten Noorden *Sjirk O. Westra*; waarop geboden is de geringe som van *f* 550.

Wie gading maakt, kome Zaturdag den 17 December 1831, des avonds om 7 uren, ten huize van *P. J. Fonk*, Logementhouder in de Zon, te Heerenveen, bij de finale toewijzing, en koope op alsdan voor te lezene Conditien, welke inmiddels ten Kantore van gemelden Notaris kunnen worden vernomen.

Publieke Verkooping eener Zathe en Landen.

De Notaris J. P. J. GREIJDANUS, residerende te Heerenveen, presenteert publiek, bij strijk- en verhooggeld aan den meestbiedende te verkoopen:

Zekere ZATHE en onderhoorende LANDEN, met HUIZINGE en SCHURE, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIEN, groot ongeveer 21 bunder Bouw-, Hooi- en Weidland cum annexis, staande en gelegen op de Gaast, onder den dorpe Rottum, in de grietenij Schoterland, gekwoteerd met no. 1, der Gebouwde Eigendommen, in diervoegen als het thans door *Sijtze Jelkes Sijtzema* wordt bewoond, en wel in 21 perceelen; op Sint Petri, Mei en Jacobi 1832 vrij van huur te aanvaarden.

Zijnde van nu af aan de gedrukte Boekjes, inhoudende de omschrijving der te veilene perceelen, gratis te bekomen ten Kantore van den voormelden Notaris.

Wie gading maakt, kome op Zaturdag den 24 December 1831, des namiddags om 4 uren, ten huize van *L. Hergarden*, Kastelein in het Wapen van Vriesland, te Oudeschoot, bij de beschrijving, en op Zaturdag den 7 Januarij 1832, des namiddags om 4 uren, ten huize van *Wisse Hendriks Heida*, Kastelein in de Posthoorn aldaar, bij de finale toewijzing, en koope op alsdan voor te lezen Conditien, welke inmiddels ten Kantore van den voormelden Notaris kunnen worden vernomen.

De Notaris C. W. SEMLER, te Grouw, zal, op Maandag den 19 December 1831, ten huize van den Kastelein *Riemer Bades van Dijk*, te Warga, provisioneel, en op Donderdag den 29 derzelfde maand, ten huize van de Wed. *Lap*, aldaar, finaal, telkens des namiddags om twee uren, presenteren te verkoopen:

1. Eene hechte en wel ter neringstaande KOOPMANS HUIZINGE, met ruim ERF daar achter en eene STEEG aan den Noordkant, staande en gelegen aan de Vaart te Warga, en aldaar gekwoteerd no. 81, door *Johan Broekema* en *Vrouw*, als huurders bewoond, bestaande uit een Voorhuis en Winkel, twee Woonkamers en boven twee Verdiepingen, zijnde zeer geschikte Graanzolders met beschoten dak.
2. Een PAKHUIS, achter het vorige perceel, thans bij den Koopman *R. Boonstra* in gebruik, met vrije passagie door de Steeg van opgemelde Huizinge naar en van de Vaart.
3. Eene HUIZINGE, met twee afzonderlijke WONINGEN, aan de Straat op het zoogenaamde Geelakker te Warga, en aldaar gekwoteerd no. 98, thans door *Jochum Hilkema* en *Hendrik Spoelstra* bewoond.
4. Eene dito HUIZINGE, gekwoteerd no. 100, mede aldaar, door *Hendrik de Rijk* en *Doeke Veltman* bewoond.
5. Eene HUIZINGE en ERVE cum annexis, gekwoteerd no. 118, te Wirdum, bij *Wijbe Kamstra* en *Lolke Postma* in huur, voor *f* 52 in het jaar.
   Behoorende de drie laatstgemelde perceelen aan de R. C. Armvoogden van Wijtgaard.
6. Eene HUIZINGE, ERVE en BLEEK cum annexis, staande en gelegen te Eernewoude, en aldaar gekwoteerd no. 30, door *Keimpe Jans van Keimpema*, als eigenaar bewoond.

Alle perceelen den 12 Mei 1832 vrij van huur te aanvaarden.

De Conditien te vernemen en Biljetten te bekomen bij den Notaris.

De Notarien E. T. KUIPER en P. TADEMA, zullen publiek, bij verhooggeld, verkoopen:

Eene bijna geheel vernieuwde en zeer ter nering staande HUIZINGE, BAKKERIJ en ERVE cum annexis, staande en gelegen, sub letter B, no. 118, aan de voorrijge op het florisantst gedeelte van Makkum, bij *Reinder Veenstra* cum uxore als eigenaren in gebruik, en voorzien van een aldaar in de Achterstraat gelegen SCHUURTJE of PAKHUIS, alles breeder bij Biljetten omschreven; vrij van Floreen en Grondpacht, doch over 1831 belast met *f* 9 : 13 Verponding, en op 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Maandag den 19 December 1831, bij de eindelijke toewijzingen, des namiddags ten 2 ure, in de Herberg het Schippershuis te Makkum.

BELANGRIJKE VERKOOPING.

De Notaris Mr. P. J. MEBIUS, residerende te Marssum, daartoe benoemd bij vonnis der Regtbank te Leeuwarden, zal publiek, ten verzoeke van den Notaris O. B. OEBERIUS, residerende te Sint Anna Parochie, als lasthebber van deszelfs principalen, (ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Dronrijp, voor zoo veel de Vastigheden sub *a.* en *b.* vermeld betreft), den meestbiedenden, met uitloving van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

a. Eene zeer vruchtbare en uitmuntend gelegene ZATHE en LANDEN, met derzelver sterke en welgebouwde HUIZINGE, no. 166, groote en in 1810 geheel nieuw gebouwde SCHUUR, HORNLEGER, met HOVINGE, BOOMEN, PLANTAGIE en aanbehooren, groot in het geheel 44 bunder 55 v. roede en ruim 16 v. el uitmuntende Landerijen, waarvan 20 bunder en ruim 66 v. roede beste Greide, en al het overige uitmuntend Bouwland is. Alles staande en gelegen zeer aangenaam aan en bij elkander, aan den Groenedijk, op het einde van den Koudeweg nabij Berlikum, op het Oud Bildt, onder Sint Jacobi Parochie. Hebbende voornamentlijk tot naastlegers ten Oosten Mr. *P. J. Mebius* en *P. J. Pietersen*, ten Zuiden den Groenedijk, ten Westen den Koudeweg, en ten Noorden *Boijen* en *Klaas A. Wassenaar*. Bij *Sjoerd Jans Jongsma* als huurder bewoond en in gebruik, na aftrek van alle belastingen en reparatien voor eene zuivere huur van *f* 1406. En zulks in dertig perceelen met regt van zamenneming.

b. Eene sterke HUIZINGE, no. 71, bestaande in 2 Woonkamers, met ACHTERHUIS, ERF cum annexis, staande en gelegen aan den Groenedijk onder Berlikum, bij *Hans S. van der Scheer* en *Sikke W. Feenstra* bewoond en in gebruik.

c. Een stuk BOUWLAND, groot 1 bunder 60 v. roede en ruim 76 v. el thans met Weit bezaaid, gelegen onmiddellijk aan en bij de Zathe hiervoren sub *a* vermeld, en zulks in 2 perceelen.

Alles breeder bij de Verkoop-Boekjes omschreven.

Vrij te aanvaarden: de Gebouwen c. a. den 12 Mei 1832, de Greidlanden en onbezaaide Bouwlanden, dadelijk na den finalen palmslag en de bezaaide Bouwlanden, na het rispen der vruchten in 1832.

De betaling wordt gesteld in vier termijnen, t. w. den 1 Mei der jaren 1832, 1833, 1834 en 1835, telkens een vierde, met 5 per cent Intrest, van 1 Mei 1832 af.

Wie gading maken, komen bij de beschrijving en provisionele toewijzing, op *Dingsdag den twintigsten December* 1831, des namiddags ten een ure, in de nieuwe Herberg, bij *Dirk Kl. de Jong*, te Berlikum; terwijl intusschen Conditien te vernemen en Verkoop-Boekjes te bekomen zijn bij de beide genoemde Notariën.

De Griffier P. VAN EIJCK, en de Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, beide residerende te Joure, zullen publiek, bij boelgoed en gereed geld, presenteren te verkoopen:

14 Zoo melke als kalve Koeijen, 3 Rieren, 2 Stieren, 1 Paard en Veulen, 3 vette Varkens, 1 vole Zeug, 5 beste Vriesche Schapen, 1 Karn met 4 koperen hoepen, 10 koperen Melkaden, 5 dito Melkemmers, 4 Molkenvaten, eenige houten Emmers, 1 Boerenwagen, 1 Rijdchais, 1 Punter met Zeil, 1 nieuwe Jasker met Zeilen, ongeveer 40 koesëten best Hooi, en 100 fijme Dekriet, beide geschikt staande om te water te vervoeren; voorts HUISMEUBELEN, als: 2 Bedden met toebehooren, een Pulpitum, een Hoekbufet, Tafels en Stoelen, Koper en Tin, Aard- en IJzerwerk, en hetgeen verder ten dage van verkoop te voorschijn zal worden gebragt,

Wie gading maken, komen op Donderdag den 22 December 1831, des voormiddags ten 10 ure, ten sterfhuize van wijlen *Gerben Krijns Waijer*, gekwoteerd met no. 60 te Oudehaske.

LEES HIER. — Een ieder die Gelden te goede heeft, of verschuldigd is aan wijlen *GERBEN KRIJNS WAIJER*, in leven Boer en Veenbaas, overleden te Oudehaske, wordt verzocht daarvan vóór den 21 December 1831, op- en aangave te doen, ten sterfhuize van den overledene, of aan JACOB KRIJNS WAIJER, Koopman te Oudega, of GERRIT JANS KLIJNSTRA, Boer te Nijega, beide achter Balk.

LEES HIER. — De ondergeteekende te Sneek, adverteert aan zijne geëerde begunstigers, dat hij weder voorzien is van eene partij Havanna BOEKWEIT, TAP- en ZEEHONIG; verkoopt tegen den minstmogelijken prijs.

W. E. WITTEVEEN, [illegible]

Mr. J. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, zal, op Woensdag den 14 December 1831, bij den finalen palmslag, des avonds ten 7 ure precies, ten huize van den Kastelein *Minnema*, in het Heeren Logement aldaar, (ten overstaan van het Vredegeregt voor zoo verre de 2 eerste perceelen betreft,) publiek verkoopen:

1. Eene modern betimmerde HUIZINGE en ERF cum annexis, staande aan de Noorderhaven te Harlingen, in wijk A, no. 27, door den Heer *F. N. van Loon c. u.* wordende bewoond.
2. Een grooten TUIN cum annexis, staande onder de jurisdictie van de stad Harlingen, in wijk I, no. 8.
3. Eene modern betimmerde HUIZINGE en TUIN cum annexis, staande aan de Voorstraat te Harlingen, in wijk E, no. 49, door wijlen Mejufvrouw *A. J. Backer* met der dood ontruimd.

Deze Vastigheden kunnen worden aangevaard op den 12 Mei 1832, of zoo veel eerder als de verkoopers zal convenieëren, en bezigtigd des daags voor de beschrijving en finalen palmslag, des morgens van 11 tot 's namiddags 1 ure.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, rakende het 1ste perceel ten overstaan van het Vredegeregt kanton Harlingen, op Woensdagen den 14 en 21 December 1831, des avonds ten 6 ure, bij de beschrijving en finale toewijzing, in de Stads Herberg, bij *J. C. Visser*, aan het Lombardsplein, publiek veilen:

1. 2 Bunder en 94 v. roede GREIDLAND, liggende in twee stukken onder den dorpe Almenum, bezwaard met 2 florenen 12 stuivers en 8 penningen Dijksschatting onder no. 161; toebehoorende aan en gebruikt wordende door *Jan Ulbes Strikwerda*; terstond na de finale toewijzing vrij te aanvaarden.
2. Eene HUIZINGE en ERF met annexen, staande en gelegen op Grettingabuurt onder Almenum, gekwoteerd no. 43, bij *Bote Bijlsma* en anderen, als huurders bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.
3. Eene HUIZINGE met annexen, staande bij de Bildtpoort te Harlingen, wijk A, no. 150, bij *Haaije Wijgers Brouwer* als eigenaar bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.
4. Een SCHUITESCHIP, genaamd *de Jonge Jacob*, lang 14 el en 2 palm, en wijd en hol naar advenant, met de Goederen daarbij zijnde en behoorende, liggende bij de Helling aan het Noorderhoofd te Harlingen; bij *Marten Jans van der Meij* bevaren.
5. Eene HUIZINGE met annexen, staande bij de Franekerpoort te Harlingen, wijk D, no. 52, bij *Joost Gonggrijp* als eigenaar bewoond; den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden. — Alles breeder bij Biljetten gespecificeerd.

Wordende verder aan elk belanghebbende bekend gemaakt, dat voorschreven Herberg met daarbij zijnde ruime Stalling enz., *uit de hand te Huur of te Koop* is, te aanvaarden op den 12 Mei 1832 of zoo veel eerder als het den eigenaar *Jan Cornelis Visser* voornoemd zal convenieren.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Eene uitmuntende en ter neringstaande HUIZINGE, met achter gelegen PLAATS cum annexis, staande en gelegen aan het Grootzand binnen Sneek, aldaar gekwoteerd met wijk 5 no. 588, bij *Gosse Taco Walstra* bewoond en gebruikt; den 12 Mei 1832, of bij overeenkomst vroeger voor den kooper te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 14 December 1831, des avonds ten zeven ure, bij de provisionele toewijzing, ten huize van de Societeitshouderscha de Weduwe *Jan Reinders van Koten*, te Sneek, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, inmiddels te vernemen bij den Notaris voornoemd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggelden te verkoopen:

Zeker hecht en wel onderhouden KOFSCHEEPJE, genaamd *Nooit Gedacht*, groot 15 Tonnen, tot alle gebruik geschikt; met deszelfs Zeil en Treil, Boomen, Haken, enz., zoodanig door *Tjeerd Tjallings Ligthart* wordt bevaren, en in de Kolk buiten het Hoogend te Sneek, is liggende; dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Dingsdagen den 20 en 27 December 1831, bij de provisionele en finale toewijzing, telkens des middags ten 12 ure, ten huize van *Liske Stuvenberg*, in de Stads Herberg te Sneek.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, daartoe bij regterlijke dispositie benoemd, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Lemmer, op Woensdag den 14 December 1831, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Sijbren Aukes Dooper*, in de Roskam te Balk, presenteren te verkoopen, bij verhooggeld:

Eene zeer wel ter neringstaande hechte ruime HUIZINGE met WOLKAMMERIJ en VERWERIJ achter dezelve, benevens grooten TUIN, staande en gelegen te Balk no. 145; waarin sedert dertig jaren beide aangeduide bedrijven zijn uitgeoefend.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

⅗ GEDEELTE over hoog en laag in de volgende VASTIGHEDEN, als:

1. 4 Bunder 4 v. roede 17 v. el en 99 v. palm Greidland.
2. 1 Bunder 10 v. roede 23 v. el en 9 v. palm Dito.
3. 3 Bunder 67 v. roede 43 v. el en 63 v. palm Dito.

Zijnde deze Vastigheden allen gelegen onder het behoor van het dorp Tjerkwerd, en bij *Ulbe Feikes IJntema* tot St. Petri 1832 als huurder in gebruik en alsdan vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 15 December 1831, bij de beschrijving en verhooging, en den 29 dierzelfde maand bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Weduwe *Wiebren de Vries*, in het logement het Fortuin, te Bolsward.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, (voor zoo verre het eerste perceel betreft, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton Bolsward,) publiek, bij verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene wel ter nering staande HUIZINGE en ERVE c. a., staande op de Palstraat over de Stads Waag, te Bolsward, gekwoteerd letter A, no. 23, bij *Bront Reinink* in gebruik.
2. Eene ruime HUIZINGE en ERVE c. a., staande op de Kalvermarkt te Bolsward, gekwoteerd letter B, no. 160, bij *Jelte Klazes Riemersma* in gebruik.

Den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Zaturdag den 17 December 1831, bij den finalen palmslag, ten huize van *W. H. Wijbes*, in het logement den Wijnberg te Bolsward, des avonds ten 6 ure.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en HORNLEGER cum annexis, gekwoteerd letter W, no. 5, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Wolsum, bij *Frederik Zondermann* en anderen in gebruik, groot volgens kadastrale meting 20 bunder 78 v. roede en 60 v. el Greidland, en zulks in 7 perceelen; breeder bij Biljetten gespecificeerd; St. Petri en den 12 Mei 1832 vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 22 December 1831 bij de beschrijving en verhooging, en den 5 Januarij 1832 bij de finale adjudicatie, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *W. H. Wijbes*, in het Logement de Wijnberg te Bolsward; zijnde de Verkoop - Voorwaarden intusschen te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, op Maandag den 19 December 1831, des avonds ten 5 ure, ten huize van *Rinse Miedema*, Kastelein in de Verguldon Zon, te Sexbierum, publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Zekere 73 v. roede en ruim 48 v. el best KOOLTJERSLAND, met het daarop staand AARDAPPELHUISJE, gelegen aan het Pietersbierumer Voetpad en Vaart onder het behoor van den dorpe Sexbierum, belast met 14 stuivers floreenschatting, bij *Gerben A. Gerbens* in huringe gebruikt.

Onderlinge Verzekering voor Brand.

De GECOMMITTEERDEN der Societeit van Onderlinge Verzekering voor Brand, over de grietenijen Oost- en Westdongeradeel, convoceren bij deze de Deelnemers van voornoemde Societeit, als die van Oostdongeradeel op Maandag den 19 December 1831, in de Herberg te Metslawier, en Westdongeradeel op Dingsdag den 20 dito 1831, in de Herberg te Ternaard, beide des namiddags ten 2 ure; ten einde alsdan te stemmen Gecommitteerden en Boekhouder voor genoemde Societeit, ingevolge het Reglement daar van zijnde. *Uit naam van Gecommitteerden,*

Hoiwerd, den 2 December 1831. P. V. de BOER, *Boekh.*

Oproeping van Crediteuren.

De ondergeteekende JAN GERRITS JANSMA, Mr. Bakker te Oldeboorn, verzoekt zijne Crediteuren, zoo wel de hijpothecaire als andere, om te compareren op Woensdag den 21 December 1831, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *Hotze Thomas Bijlsma*, te Oldeboorn, ten einde alsdan te delibereren over zeker voorstel, hetwelk door hem aan zijne Crediteuren zal worden gedaan.

Oldeboorn, den 10 December 1831. J. G. JANSMA.

De ondergeteekende Vrederegter van het kanton Franeker, maakt bekend aan die het moge aangaan, dat hij zich sedert den jare 1814 geschreven hebbende *W. W. Noodt van Zuidscharwoude*, met 1 Januarij 1832 en vervolgens, zich schrijver. en de acten van het Vredegeregt onderteekenen zal, met W. W. NOODT.

Te huur bij beslotene briefjes,

Voor den tijd van vijf aaneenvolgende jaren, in te gaan met St. Petri en den 12 Mei 1832: Eene zeer vruchtbare *ZATHE* en *LANDEN*, met HUIZINGE, SCHUUR cum annexis, gelegen onder den dorpe Jutrijp, groot naar naam en faam 30 bunder en ruim 30 v. roede Greidland, thans bij *Anne Sjerks Knossen*, als huurder in gebruik. — De Conditien van verhuring zijn te vernemen bij N. G. SCHOTANUS, te Woudsend, bij wien de briefjes vóór of op den 19 December 1831 zullen moeten worden ingezonden.

Het vermaken van Pennen, voortaan onnoodig gesteld.
Perrijaansche Pennen,

Voor welke J. PERRIJ een octrooi van uitvinding van Zijne Brittannische Majesteit bekomen heeft, benevens een tienjarig octrooi van Z. M. den Koning der Franschen. Deze PENNEN zijn te bekomen bij alle Boekverkoopers in Holland, alwaar men het prospectus daarvan gratis kan verkrijgen. De eenige door den uitvinder erkend, zijn in pakjes, door hem gezegeld en geteekend, het pakje inhoudende negen Pennen, kost *f* 2 : 25. Men kan zich adresseren bij den Agent van *J. Perrij*, in 's Hage, lange Pooten, no. 424. Die dezelve in commissie verlangen, worden verzocht, hunnen Correspondent in 's Hage op te geven.

Hollandsche Postwagen Onderneming Concordia.
Nieuwe Dienst,

Van Zwolle door Meppel, Steenwijk, Wolvega, Heerenveen, Akkrum, Eernsum, naar Leeuwarden vice versa.

De ondergeteekenden, Ondernemers dezer Dilegence, berigten het geëerd Publiek, dat zij deze Dienst, te beginnen met den 16 December 1831, driemaal 's weeks zullen doen rijden, te weten: van Zwolle des Zondags, Dingsdags en Vrijdags, 's morgens ten 10 ure, en van Leeuwarden des Maandags, Woensdags en Zaturdags, mede 's morgens ten 10 ure, om op de genoemde dagen zoo wel te Leeuwarden als te Zwolle des avonds tegen 9 ure aan te komen.

Deze Dilegence zal te Zwolle corresponderen met de reeds bestaande dagelijksche Diensten op Deventer, Zutphen, Almelo, Oldenzaal, Enschede enz., en met die over Elburg, Harderwijk en Nijkerk naar Amersfoort, in directe verbinding met de Dilegences van daar naar Arnhem, Nijmegen, Cleef, Aken, en geheel Duitschland, 's Bosch, Maastricht, alsmede over Amsterdam op Haarlem, 's Hage, Delft en Rotterdam, en ook door Utrecht op Amsterdam, Leijden, 's Hage en Rotterdam, in correspondentie met de Stoombooten op Dordrecht, Middelburg, Duinkerken, Londen enz., en van Utrecht op Gornichem, 's Bosch, Breda, enz., enz.

De prijzen der plaatsen, alsmede de vrachten voor Goederen, Geldspecien en documenten van Geldswaarde zijn met inachtneming der handelsbelangen zeer modiek gesteld, en de Ondernemers zullen geene moeite sparen, om zoo door zorg als accuratesse voor deze Nieuwe Dienst, ook die gunst en dat vertrouwen zich waardig te maken, hetwelk zij bij hunne reeds bestaande Diensten zoo blijkbaar ondervinden.

De voornaamste Kantoren zijn te Zwolle bij *D. W. Diepenheim*, in het Hof van Holland, in de Praauwenstraat; te Meppel bij *E. Ketel*, Paardenposterij; te Steenwijk bij de Weduwe *Ketel*, in het Posthuis; te Heerenveen bij *J. H. Barlage*, Heeren Logement; te Leeuwarden bij *L. Beugelaar*, in de Nieuwe Doelen; te Amsterdam bij *C. van der Horst*, op den Singel bij het Koningsplein; te Rotterdam bij *W. Wolters*, Paardenposterij; te 's Hage bij *D. Schroder*, Hooge Nieuwstraat; te Utrecht bij *Louis Vermeulen*, in het hotel Bellevue, aan het Vreeburg; te Nijmegen bij *D. J. Holterman*, in den Rotterdamschen Wagen; te Arnhem bij de Weduwe *Pessenhauzen*, in het Zwijnshoofd, enz., enz. *De Ondernemers,*

LOUIS VERMEULEN & W. & A. VISSCHER.

De Ondernemer der Dilegence van Heerenveen naar Leeuwarden et vice versa, maakt aan zijne geëerde begunstigers bekend, dat de Dilegence voortaan een dag in de week zal rijden, en wel des Vrijdags morgens om zes uren van het Heerenveen, en om drie uren des namiddags van Leeuwarden. G. B. K. van der MEER.

Heerenveen, den 8 December 1831.

De ondergeteekende waarschuwt bij deze elk en een iegelijk, om aan deszelfs Huisvrouw TJERK JAPPES OLIEKOEK, niets te verkoopen, te borgen of te verhandelen, daar er van zijnen kant hoegenaamd geene betaling daaromtrent zal plaats hebben. O. JOKKES.

Hindeloopen, den 4 December 1831.

)o( )o( )o(Men verlangt in eene APOTHEEK te Leeuwarden, een BEDIENDE, voorzien van de vereischte bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag. Adres met gefrankeerde brieven onder letter P, ten Kantore dezer Courant.

)o( )o( )o(Een JONGELING tusschen de 14 en 18 jaren, bewijzen van goed gedrag kunnende produceren, genegen zijnde zich dagelijks eenige uren op een Kantoor te engageren, adressere zich bij den Heer *J. W. BROUWER*, Boekverkooper bij de Waag, te Leeuwarden.

)o( )o( )o(Er is op den 8 December ll. tusschen het eiland Urk en de Lemmer gevonden eene BOSKOPER BOOT; die dezelve vermist, kan zich ter nadere informatie hieromtrent vervoegen bij *F. ZOUTMAN*, op het Vliet bij Leeuwarden.

***** Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, en verders bij meest alle Boekhandelaren in het Rijk is *gratis* te bekomen: een Prospectus van een Werk, getiteld:

NEêRLANDS HELDENDADEN te LAND van de vroegste tijden af tot in onze dagen, hetwelk, in groot octavo, bij afleveringen van één of anderhalf vel druks, berekend tegen 15 cents het vel, in het licht zal komen, 's maandelijks één, hoogstens twee afleveringen, te beginnen met Januarij 1832.

De bladsgewijze uitgave geschiedt voornamelijk om de aanschaffing van dit Werk gemakkelijk en goedkoop te maken voor onze krijgslieden, daar deze bladen naar alle plaatsen, met elken brievenpost, franco kunnen verzonden worden. tegen betaling van slechts twee of drie centen port. Met het doel, hetwelk de Hooggeleerde Schrijver bij de bearbeiding van dit Werk, zich heeft voorgesteld, om, namelijk, de belangstelling in Neerlands wapenroem te land op te wekken, ten einde daardoor den moed te bevestigen, en het nationaal gevoel te verheffen, kan het, meent de Uitgever, niet missen, of deze onderneming zal algemeenen bijval in Noord-Nederland vinden.

Voorts wordt berigt dat de inteekening op de *Friezen in den tiendaagschen Veldtogt* door J. van Leeuwen, met den laatsten December 1831 finaal gesloten zal zijn.

***** Bij L. SCHIERBEEK, op de Nieuwestad, te Leeuwarden, is wederom gelijk in vorige jaren te bekomen:

VRIESCH JAARBOEKJE, of ALMANAK voor het SCHRIKKELJAAR 1832, berekend door *E. M. Beima*. Behalve de naamlijsten der Predikanten, die der Veeren Trekschepen in Vriesland, en de legplaatsen der Schepen te Leeuwarden, bevat het nuttige en aangename Mengelingen, waaronder: iets over den Prins *van Oranje* en den Tiendaagschen Veldtogt enz.; zijnde bovendien met het Portret van den Kroonprins en een Muzijkstukje versierd.

Voorts zijn in gereedheid de GEWONE ALMANAKKEN à 10 en 6 cents; zullende de Zak-Almanak, verguld op snede en in koker, à 30 cents, op Vrijdagen. e. k. verkrijgbaar zijn.

Bij denzelven zijn mede te bekomen SCHRIJFBOEKEN in soorten, alsmede GELINIEERDE PAPIEREN, à 40, 50 en 60 cents het Boek.

***** De NEDERLANDSCHE ANEKDOTEN ALMANAK voor 1832, *in karton gebonden, is van heden af, in alle voorname Boekwinkels voorhanden.* Prijs 90 centen.

Bij den Uitgever G. IJPMA, te *Franeker*, zijn te bekomen fraaije *Albums, Almanakken, Kinderspelen* en *Kinderboekjes*, geschikt voor Sint Nicolaas en Nieuwjaars geschenken.

Voor de Heeren Rijks Ontvangers:

Al het Materieel voor de Belastingen, op de Voorwaarden door zijnen geachten Confrater Brouwer bepaald; doch met 5% korting voor kontante betaling, waar voor gerekend wordt, 14 dagen na de aflevering van het laatste gedeelte van het gevraagde.

***** JOHs. van der HEY en ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, hebben uitgegeven, en aan de Inteekenaren afgeleverd:

W. A. van HENGEL, Geschiedenis der Zedelijke en Godsdienstige Beschaving van het Hedendaagsche Europa. Eerste Deel. In gr. 8vo. De prijs is bij Inteekening *f* 4 : 80; buiten Inteekening *f* 5 : 20.

Op veelvuldig aanzoek van onderscheidene kanten zijn de Uitgevers te rade geworden, de Inteekening op dit Werk nog open te stellen tot de uitgave van het Tweede Deel; zoo dat aan degenen die nog op dit Werk willen inteekenen, het Eerste Deel mede tot den inteekenprijs zal worden afgeleverd; zullende voor het Tweede Deel eene Supplement Lijst der Inteekenaren geplaatst worden.

Het Werk is alom verzonden, en dus bij alle Boekhandelaren in dit Rijk gelegenheid ter Inteekening.

Na de uitgave van het Tweede Deel zal de Inteekening onherroepelijk gesloten zijn.

Voor de Provincie Vriesland

***** Is bij de Boekhandelaren *Brouwer, Suringar* en *Schierbeek*, te Leeuwarden; *van der Meulen*, te Dokkum; Wed. *Hessing*, te Bolsward; *de Ruijter*, te Harlingen; *IJpma*, te Franeker; *Holtkamp*, te Sneek; *Brandenburgh*, te Workum, enz., verkrijgbaar gesteld voor 50 centen: De *CHOLERA* GEENE besmettelijke Ziekte. *Een bemoedigend Volks-woord*, van C. J. Lorinser.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.